ԱՐՇԱԼՈՒՅՍ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ

Ամսոյ ընթացքին շաբաթը 52 օրինակ է։
Մատրագրության տեղն է Կ. Պոլիս, Մեծ Նոր խան վերի յարկ Թիւ 6։
Բաւ երթալիք փոստային ծախքը առնողին վրայ է։

Շաբաթին գինը կէս Օսմ. ոսկի 50
Մէկ Թիւը դահեկան արծաթ 1
Անվճար նամակ չընդունուիր։ — Ծանուցման տողը 5

Թիւ 808 ԺԹ. ՏԱՐԻ ՇՐՋԱՆ ԺԶ. **1881** ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 20 ՄԱՑՈՒԿ

ԲԱՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ ՆԻՒԹՈՑ

Ազգային Հիւանդանոց. —Ազգ եւ ազգային ժողով. —Լուծուելին հանելուկի. —Հանելուկ. —Ազգ Հիւ. Հոգաբարձ.— Աչխարհանք. —Եղջերաւոր մուկն. —Զուարճալիք. —Օտարին աղկի մերինն ամօթ. —Ժամանակագրականք։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ինչպէս կանխաւ իմացուեցաւ, յաջորդ երեքը դրուած Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան պաշտօնական ապդէն, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը վազն առաւօտ Ս. Փրկչի մատրան մէջ Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ ի մխիթարութիւն 600 ի չափ պատապարելոց։

Իսկ այս մխիթարութիւնը սոսկ հոգեւոր է, նիւթապէս մխիթարութիւնն ալ մեր, ազգասիրաց պարտքն է տալ յիշեալ անոք եւ Թշուառ պատսպարելոց, որոց ամենքն ալ մեր եղբարքն մեր արենակիցներն են, եւ զորս աչխարհի դժբաղդութիւնը մեր օգնութեանն ու խնամոցը կարօտ վիճակին ենթարկած է։

Այդ պատսպարելոց մէջ կան կարդ մը մանկունք որ կուսանին, կարդ մը հիւանդք որ դեղարմանուին, կարդ մը խեղաթարք որ կվնամուին, կարդ մը անկեալք եւ անտէրունչք որք կհոգայուին ու կսնանին ամենքն ալ Ազգին ծախիւքն ու նպաստներովը եւ ամեն օր Ազգին համար կաղօթեն։

Սոյն Թշուառ պատսպարելոց նպաստի համար տրուած մէկ լուսանի մեծ բարերարութիւն մնէ իրենց համար, այլեւս մը բարերար մնէ իրենց համար, այնպէս որ երբ տեսնեն մէկը որ իրենց այցելութեան եկած է, ըստ քրիստոսական երանութեան, այդ խնդճերն որք իրենց անկողնոյն մէջ չարժելու անդամ կարողութիւն չունին, բոլոր ուժերնին ժողվելով կելնեն եւ իրրեւ պահապան հրեշտակ մը կամ նախնահնամութեան իրր պատկերը ծիծաղերես կողջունեն զինքը ու սրտի գոհունակութիւն եւ ուրախութիւն մը կարտայայտեն որ իրենց բաղձանաց լրումն է։

Առանց չողոքարկելու կըսենք թէ՝ մեր ազգայինք երբէք զանցառու չեն գտնուած մերի ընդ մերի իրենց այցելութեամբը պատուելու այդ ազգային յարկը, առկայն վաղուան օրը սոյն այցելութեան պաշտօնական օրն ըլլալը, աւելի եւս իրաւամբ կ'յուսանք թէ մեր ամեն կարդի ազգայինք դուռնդադունդ պիտի դիմեն յիշեալ պարեգրատական հաստատութիւնը, Ս. Պատրիարք հօր հոգեւոր մխիթարութեամբն հանդերձ, իրենք եւս ըսա իւրեանց կարողութեան, ինչպէս որ մինչեւ ցարդ բազմիցս ըրած են, նոյնպէս եւ այս անգամ նիւթապէս մխիթարելու այդ Թշուառ պատսպարեալները, մանաւանդ այս անգամ, որ երկար տարիներէ ի վեր յիշեալ յարկին կապուած հացի եւ մսի արգելքն առիկը կտրուած եւ ուրիշ հատուկից ազբիւրներն ալ նուազած ըլլալով, այսինքն Ս. Փրկչի Հիւանդանոցի տարեկան եկամուտը 3000 ոսկւոյ չափ պակսած եւ ծախքն ալ 1000 ոսկւոյ չափ աւելցած, ընդհանրը տարին 4000 ոսկւոյ բաց մը գոյացած ըլլալով Հիւանդանոցի պիւտճէին մէջ, միմիայն ազգայնոց նպաստիւքն ու նուիրատուութեամբն ապրելու դատապարտուած է այդ ազգային յարկը. եւ Տէրը միայն գիտէ թէ Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնն ալ ի՛նչ մեծ դժուարութեանց հետ մաքառելու ստիպուած է յիշեալ հաստատութեան մատակարարութեանը պաշտօնին մէջ։

Ուստի մեր ամենուս ալ պարտքն է վաղուան օրը ոչ միայն երթալ Հոն մեր ազգային Թշուառ պատսպարեալները այցելելու եւ մխիթարելու, այլեւ չնորհակալ ըլլալու Հիւանդանոցի պատասխանատու Հոգաբարձութեան, որ օգի ի բռին կաշխատի ու կաքսի Ազգին այդ հաստատութիւնը Ազգին փառք եւ պարծանք համարելու աստիճան արժանաւորութեամբ հոգալու եւ խնամելու, քաջալերելով, խրդճելով եւ իրախուսելով զիրենք որ իրենց ազգասիրական ջանքերուն համեմատ այս պաշտօնին ու ծառայութիւնը բարեխղճութեամբ երկար չարունակել։ որով իրաւամբ բոլոր ազգին երախտապարտութեանն ու չնորհակալութեանն արժանի հանդիսացած են։

Եւ առ ի դիւրութիւն հանապարհորդութեան կհրատարակենք ստամբօր երկաթուղագծի երթեւեկութեան ժամերն։

Առաւօտուն մեկնելիքն	երեկոյին եկնոդուկն
ժամ 12—40 րոպէ	ժամ 6—33 րոպէ
» 2—5 »	» 10—15 »
» 3—15 »	» 10—50 »

ԱԶԳ

ԵՒ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Մայրաքաղաքիս թաղերուն եւ գաւառաց մէջ այս վերջոյիս կատարուելու վրայ եղած երեսփոխանական ընտրութեանց առթիւ, ազգային լրաթերթք, ընդ որս եւ Մասիս (թիւ 2881 Մայիս 2/14) այլ եւ այլ խմբագրական յօդուածներ հրատարակելով եւ տեսութիւններ ընելով, կ'անդգաստին թէ ժողովուրդը հարկ եղած կարեւորութիւնը չընծայեր այս ընտրութեանց, թէ 300 ընտրող ունեցող թաղի մը մէջ հազիւ 70 կամ 80 հոգի կ'մասնակցին ընտրութեան, թէ ընտրողաց առնուամեծագոյն մասն անտարբերութեամբ եւ անհոգութեամբ պաշարեալ է, եւ թէ վերջապէս Ազգին գործոց տարտամ եւ աննախանձելի ներկայ վիճակին պատճառն ու յանցաւորը պէտք է զԱզգն համարիլ, որ արժանաւոր անձինքն երեսփոխանութեան պաշտօնի կոչելու փոյթը չէ ունեցած։

Ով որ ազգային կեանքը չէ սերտած եւ չգիտէ, ով որ ազգային խորհրդարանական ընթացքը չէ ուսումնասիրած եւ չգիտեր զայն գնահատել, առիթ զատ ուրիշ վճիռ մը չկրնար տալ, զի ազգին ներքին կեանքը չգիտցողը անշուշտ արտաքին կերպարանքէն խաբուելու վտանգին կենթարկի։

Մեր նպատակն, ինչ որ ալ լինի՝ զԱզգն արդարացնել կամ ընդդիմախօսութիւն մը յարուցանել չէ, այլ ցոյց տալ թէ յայսմ մասին՝ Ազգին այս տխուր վիճակին ու ընթացքին պատասխանատուն եւ պատճառը նոյն լինքն զԱզգն համարելը՝ Ազգին դէմ անիրաւութիւն մը ընել է։

«Երեսփոխանական ժողովոյ երկար տարիներէ ի վեր ազգին ներկայիչն ըլլալէ զադրիլն, ամենէն կարեւոր ժողովոյն ազգին ամենէն ամուլ եւ անգործ ժողով մը դառնալը, երեսի. ժողովոյն՝ ազգային չրջանակէն բոլորովին տարբեր չրջանակի մը մէջ ապրիլը, չնչին ու անօգուտ խընդիրներով տարապարտ ժամավաճառ լինելը, անձնական խնդրոյ համար ամբողջ նիստեր զոհելը, տարիներէ ի վեր իւր գրասեղանին վրայ կեցած կենսական խնդրոց մեծ մասին՝ օրինաւոր լուծում մը չկարենալ տալը, Պատրիարքական իշխանութեան հաստատութիւն դնելուն ուղղակի հակառակութեամբը՝ երեսի. ժողովոյն ալ նոյնչափ տկարանալը, սահմանադրական դրութեան մէջ ամենէն հակասահմանադրական կացութիւն մը ունենալնիս, վերջապէս երեսի. ժողովոյն՝ ազգին ակնկալութեանց ըստ արժանւոյն չպատասխանելը» (իրաւամբ ըսել թէ բոլոր այս ամբաստանութեան կէտերն նոյն իսկ Մասիսի յօդուածագրին նշանակած կէտերն են) բոլոր ասոնք ազգին իւանցանս գրելը, բոլոր ասոնց պատասխանատուն եւ յանցապարտը ժողովուրդն նկատելը, բոլոր ասոնց պատճառը՝ ժողովրդեան անհոգութիւնն ու անտարբերութիւնը համարելը, «պատճառ փոխանակ գործոյ եւ գործ փոխանակ պատճառի» կոչուած տրամաբանական սխալ չաղթին մէջն անկիլ ըսել է։

Կատարկեն թէ՝ ընտրութեանց ժամանակներն եւրոպայի մէջ ժողովրդային յուզումներ կլինին, ամեն մարդ բանը գործը կթողու ամենալաւ երեսփոխանն ընտրելու համար, մինչդեռ մեր ժողովուրդը երեսփոխանական ընտրութեանց մէջ՝ կատարեալ թուլութիւն եւ անտարբերութիւն կը ցոյց կտայ։

Մեր ժողովուրդը, որ ասկէ մինչեւ 10–12 տարի ալ առաջ, ճիշդ եւրոպայի մէջ եղածին նման, ընտրութեանց միջոցին այնքան մեծ յուզում եւ եռանդ կցուցնէր, այժմեան 10 ին փոխան հարիւրներով ընտրողներ դէպ ի քուէարկութեան տուփը կդիմէին, լսարաններու մէջ եւ այլ հրապարակային տեղեր երեսփոխանական արժանեաց եւ որոշողութեան վրայ ատենաբանութիւններ կլինէին, վերջապէս Ազգային ժողովոյ արժանաւոր եւ պատկառելի երեսփոխաններէ բաղկանալուն մասնաւոր ջանք եւ նախանձախնդրութիւն մը կտեսնուէր Ազգին մէջ, այդ 10–12 տարիէն ի վեր ի՞նչ է պատճառը որ ժողովրդին սրտին մէջ մարեցաւ այդ եռանդը եւ այսօր կատարեալ անտարբերութեան հայելի մը դարձած է. միթէ՞ ժողովուրդն ասկէ 8–10 տարի առաջ աւելի ազգասէր էր իսկ այսօր նուազ ազգասէր, միթէ առաջ աւելի՞ ընտրողութեան եւ ճանաչման տէր էր իսկ այսօր նուազ, միթէ առաջ ազգային չահուց աւելի՞ նախանձախնդիր էր իսկ այսօր նուազ։ Շատ կարճ ժամանակամիջոցի մը մէջ մեր ժողովրդեան վրայ յառաջ եկած այս հակապատկեր կրկին երեւութից չարժառիթը եթէ լաւ ուսումնասիրենք ու քննենք, այն ատեն լաւ կ'հասկնանք թէ ո՞վ եղած է մեր ներկայ ցաւալի կացութեան պատասխանատուն եւ պատճառն։

(Շարունակելի)

Ն։

ԼՈՒԾՈՒՄՆ ՀԱՆԵԼՈՒԿԻ

Նախընթաց թերթերնուս մէջ հրատարակեալ հանելուկին լուծմանը համար այլ եւ այլ անձանցմէ 20 նամակ ըստացանք, որոց մէջ ճիշդ լուծողներն երկու են, նամակներու ձեռքերնիս հասած ըլլալուն կարգաւ՝ Պ. Յարութիւն Գ. Մրմրեան, Պ. Սերովբէ Յ. Շալճեան, Պ. Խաչատուր Պ. Պօղոսեան եւ Պ. Վ. Ահրամ Մամասեան, որոց դատած լուծումն է ճիշդը այն է ԱՐՁԱԳԱՆԳ։

Հետեւաբար ըստ մեր խոստման չրջան մը Մամուլ կըստանայ ներկայ թիւէն առաջինն լուծողն Պ. Յ. Գ. Մրմրեան որմէ խնդրուի իւր հասցէի տէրն զեկուցանել մեզ։

ՀԱՆԵԼՈՒԿ

Եթէ հատ մ'ունենայի՝ չափուի ուղէի կորմնցնել,
Եթէ չունենայի՝ բնաւ չափուի միտքէն չունենալ,
Եւ եթէ չահեի՝ այլեւս չափուի ունենայի։

*—Զայս ալ առաջինն անդամ լուծողը չրջան մը Մամուլ ստանալու իրաւունք ունի։

ԱԴԶ

ԱՌ ՊԱՏՈՒԱՐԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆՍ

Յառաջիկայ Հինգշաբթի օր, Մայիս 21, Տեառն մերոյ Բրիատոսի Համբարձման տօնն եւ միանգամայն Ազգային Հիւանդանոցի հիմնարկութեան 51ՐԴ տարեդարձն լինելով ըստ խնդրանաց Հոգաբարձութեանս՝ Բարձրաչնորհ Տ. Ներսէս Սրբազան Պատրիարք Հայրն հանդիսաւոր Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ նոյն Հաստատութեան մատրան մէջ, ի մխիթարութիւն Թ չուառ պատասխարելոց։

Հոդաբարձութիւնս կ'ուրիշ հաւատալ որ բարեպաշտ Ազգայինք պիտի բարեհաճին իւրեանց ներկայութեամբը պատուել թէ՛ Նորին Բարձր Սրբազնութիւնն եւ թէ նոյն վիճակին եւ կարեկցութեան արժանի յարկին մէջ ըլլալու 600ի մօտ խղճալի պատասխանատուներն։

18 Մայիս 1881 ԿՆԻՒ

Գրասենկ. Ազգ. Հիւ. Հիւանդանոցի Հոդաբարձ.

Մեծ–Նոր խան Թիւ 49

ՈԶՆԶԱԿԱՆ

Փէթրասպուրկէն զարմանալի լուրեր կ'ուգան Նիհիլիսթներուն յանդուգն գործունէութեան վրայ։ Հարթման Նիհիլիսթը Գաղղիոյ կառավարութեան ձեռքէն առնելու համար փարիզ գացող ռուս դատաւորն այժմ Փէթէրսպուրկի մէջ ծանր հիւանդութեամբ պառկած է, որոյ համար բժիշկներն կ'կարծեն եղեր թէ Նիհիլիսթներէն թունաւորուած ըլլայ։

Նիհիլիսթներուն հալածանաց մէկ մասնաւոր առարկան ալ Ռուսիոյ դեռահասակ կայսրուհին է, որն որ մօտերս իւր մուչտակի գրպանին մէջէն փոքր ծրար մը գտեր է «Սօֆիա Փէթրօվնգայի մաղերը» գրուած վրան։ (Փեթրօվնգա Նիհիլիսթ կին մ'էր, որ Աղէկսանդր Բ.ի սպանմանը մէջ մեղսակցութիւն ունենալով կախուեցաւ։) Ուստի Նիհիլիսթներն ալ այդ կնոջ մազերէն մաս մը կայսրուհւոյն գրկեր են յուսալով ահաբեկել զանի, եւ իրօք ալ այնպէս եղեր է, այն օրէն ի վեր Կայսրուհին, որ արդէն վատառողջ էր, ջղացին գրգռութեանը պատճառաւ աւելի հիւանդ է եղեր այժմ։ Այս դէպքին վրայ է անշուշտ որ Ձարն ալ իւր բնակութիւնը Փէթրօպուրկէն դաղտնաբար եւ կամ 4 զանազան կայարանաց մէջ 4 զատ կայս. կառախումբ պատրաստելով, Կաչինայի պալատը փոխադրեց, որն որ ռուս ժողովրդեան համար նիհիլիսթներուն ձեռքէն պարզապէս վտանգաւոր տուած ըլլալ կ'նկատուի եղեր, եւ ուր Ձարն լինքզինքն իր պալատան մէջ կամովին բանտարկելով, մեկուս մնալ չերեւնալէն զատ, մինչեւ իսկ առաջնորդն գինքը ուզած ատենները տեսնելու արտօնութիւն ունեցող նախարարք եւ կայս. քիւկնապահք անդամ հազիւ կ'տեսնեն եղեր այժմ գինքը, որոյ համար Ձարն յատուկ հրամանագիր մը հաներ է թէ այլեւս չարաթը երկու անգամ կրնան գինքը տեսնել։

Աղէկսանդր Գ. այնքան վախ կրզայ եղեր նիհիլիսթներէն որ իւր հօրը մահուան 40րդ օրը մայր եկեղեցւոյ մէջ եղած հոգեհանգստեան ազօթից հանդիսին ներկայ գտնուելու չէ համարձակեր. բացակայութիւն մը որ մինչեւ ցարդ բնաւ նմանը տեսնուած չէր, վասն զի նորընտիր կայսերք պարտաւոր են եղեր նախորդ կայսր մահուան քառասունքին կատարուած ազօթից անպատճառ ներկայ գտնուելու։ Եւ ոչ այսչափ միայն, այլեւ Ռուսիոյ կայսերք սովորութիւն ունեցեր են եղեր որ ամեն տարի Զատկին օրը յատուկ տեղ մը բաղմելով, որոշեալ միջոցի մը մէջ, ամեն Ռուս կրնայ եղեր գինքը տեսնել եւ ձեռքն ալ հարքուրել, մինչդեռ այս տարի հակառակ սոյն հնաւանդ սովորութեան, Զատկին օրը Ձարն եւ ոչ մէկուն չերեւնալը խիստ սխալ եւ ցաւալի տպաւորութիւն մ'ըրեր է Ռուսիոյ բոլոր ժողովրդեան վրայ։

Գալով Նիհիլիսթներուն, ասոնք ալ հետզհետէ այնպիսի ճարպիկ միջոցներու կ'դիմեն որ երթալով իրօք անարկու ըլլալու վրայ են, որոնք առաջին կարմրեցուցիչ յայտնութեան եւ աւազակութեան մարմինէ մը զատ չունին բան չեն համարուիր, եւ տակաւին ասոնց ամենքը մէկէն զսպել կամ ճնշման տակ առնուլ՝ չատ անհնարին է, վասն զի ասոնք խմբեակներու բաժնուած ըլլալով, մէկուն անդամներն մէւս խմբակին անդամներն չեն ճանչեր։ Ասկէ զատ Նիհիլիսթներն ուրիշ կանոն մ'ալ ունին, այնպէս որ, Նիհիլիսթ մը 12 ժամէն աւելի իր բնակարանին դուրս չը կրնար մնալ. եթէ անկէ բացակայութիւնը 12 ժամէն անցնելու ըլլայ, իր ընկերներն անմիջապէս անոր տունն երթալով գինքը մատնող ամեն տեսակ թղթերն եւ ուրիշ բաներն կայրեն ու կոչնչացնեն։ Այսպէս վերջերս Նիհիլիսթ մը ձերբակալուելով ու հարցքննուելով, բաւական ատեն չէ ուզեր իր անունը, մականունն ու տունը յայտնել, մինչեւ որ պահ մ'առքը ժամացոյցը ծոցէն հանելով ժամը նայեր եւ այն ատեն իր անունն ու մականունն յայտներ է, բայց ի՞նչ օգուտ որ ոստիկանութիւնը մարդուն տունը կոխելով, բոլոր ունեցած թղթերն ու նիւթերը ժամ մ'առաջ անոր ընկերնուն կողմէն այրուելով մոխիր դարձած գտեր է։

ԵՂՋԵՐԱՒՈՐ ՄՈՒԿ

Փարիզի մէջ, քանի մը տարի առաջ, մէկը եղջերաւոր մուկ մը չուկայն կ'տանի. սա կենդանաբանից հետաքրքրութիւնը կ'չարժէ եւ չուտով 2000 ֆրանքի կ'վաճառուի։ Շաբաթ մը յետոյ միւնոյն պարոնը մի ուրիշ եղջերաւոր մուկ կ'տանի, զայն եւս դիւրաւ 1500 ֆրի կ'ծախէ։ Այս բանս ընդհանուր քնագիտաց ուշադրութիւնը կ'գրաւէ. մարդիկ տեսակ մի կենդանի կ'տեսնան, որոյ անունն անգամ լսուած չէր. վերջապէս կ'հասկցուի թէ այդ ճարտար անձը մկան քթին քովէն ծակ մը բանալով խեղճ արարածին պոչը հոն մտծանելոյ եւ քանի մ'օրէն յետոյ պոչին կէս մասնաչափը կտրելով բնական եղջիւր մի ձեւացնելու չատ լաւ յաջողած կը (1)։

Մ.

ՁՈՒԱՐՃԱԼԻՔ

Երկու սիրահարներ

—Անաօնիկ, չուս պէն սէնի սէվգիկիմ դատաւ սէն տէ պէնի սէվէ՞ճիմիսին.

—Սէվերիմ.

—Սմա չուս պէնիմ եիւրէյիմ նէ՝ տուչատա, սէն տէ ծնուս տուչա՞ճըսըն.

—Տուչայըմ.

—Տէտիկիմի աղնամայօրսուն, պէնիմ ատնա մուհապէթիմ դատաւ սէնին տէ պանա մուհապէթ ըմին վա՞ր մը.

—Աչա՞ր պիւէ.

—Աչար պիւէ՞ նէ տէյիէք պիւր.

—Ատնըմ տէյիմէք խոթէյիւմ քի մուհապպէթիմ ևնէ մուհապպէթիմ, պէչ տէ պաշ.

(1) Ա յս վերջին տարիներս բժշկական արուեստն այդուտ քսւած է սոյն խորհրդոց հնարքին։

—Պէչ տէ պաՀ նէ տիր ։

—Արանըզ պուլունմայան չէյլէր պաշ էտէր ։

* *

Մարդուն մէկը երեկոյի անձանց հացկերոյթի մը տալ ուզելով, կերթայ նուագածուաց մէջ մեծ համբաւ ունեցող անուանի նուագածու մը կգտնէ ու կըսէ ։

—Եարըն պիզիմ դօնաքտա պիր քաչ միւթէպէր թիւճճարլարա պիր ղաճիէթ վերէճէյիմ լայըգը պիր լավութա քէմէնճէ թագըմը խաէրիմ, լաքին աճեմի չէյլեր օլման արգատաչլարն, ասնրա քէբաղելիք չըդար ։

—Ձանըմ հիչ էօյլէ լաֆի մը օլուր, պէն կէթիրէյիմ տէ պիզ կէօրիւրսիւնիւզ ։

Հետեւեալ օրը ապսպրուած նուագածուները կուգան և կսկսին նուագել, կոչնականները իրարու երես նայելով չեն կրնար ծիծաղնին բռնել, տեսնելով որ չատ սորվին բան են այս նուագածուները և նուագածնին ալ խառնիճաղանճ երգանակէ մը զատ ուրիչ բան չէ ։

Կոչնատէրն հասկնալով որ այդ նուագածուները միտանակ զբօսցնելու զըուանք կպատճառեն կոր հրաւիրելոց, կարճը կապել տալու համար, հեգնաբար Հորհակալ ըլլալով նուագածուայ կըսէ ։

—Թէչէքքիւր իտէրիմ, կայըը պիզտէ եօրուլտունուզ, արթըդ չալկըյը քէսին ինշալլահ եինէ պաշքա տէֆտատա իքթիզա իթտիղինտէ պիզի չըզըրըրզ ֆագաթի արանըլըրսա նէրճէտէ պուլունուրսունուզ ։

—Էֆէնտիմ, տիւնքի կիւն կէլիպ պէնտենիղի պուլտուղունուզ մահաչտէ ։

—Ընէք էյի, իսմինի՛զ նէ տիր ։

—Պէնտենիղինքի մալիւմ ա՛, Սիվրիսինէք Միքայէլ, պրգատաչլըրըմն իսմի տէ Բաբէա Նիքօլի, Դաղ Եանդօ, Փիւչիւք Խօրօզ, Պէօյիւք խօրօզ, Հաճի քէչի . . .

—Ընտատրմ կը գոչէ կոչնատէրը իօսքը մարդուն բերանը ձգելով, սէն պուրասընը չիֆթիլիք մի զանն էթտին, պու գատար հայվանը ալըպ կիթիրտին պուրայա, պուրասը տիւչիւն էվի, գուզում, չիֆլիք տէյիլ տիր, չըգըն տըշտըր չունատան ։

* *

Գինետան մը մէջ, որոյ խանութպանը հելլէնացի մի էր, կուլ մը ծագելով, տեղւոյն ոստիկանութեան հազարապետը վրայ կ'հասնի, կուզոյն հեղինակները ձերբակալելու ։

Խանութպանը հազարապետին ներս մտնելը տեսնելուն պէս կ'պօռայ ։

—Կ'ուամէ նսէեա, պուռասի էլէնօզ թիւքեանի ։

Հազարապետը այս պատգամը լսելուն պէս դուրս կելնէ, օրինաց հակառակ ընթացքի մը մէջ գտնուած չըլլալու համար ։

Երկու օր վերջը մէկ քանի նշանաւոր սրիկայներ յիշեալ գինետունը մտնելով, կուլ մը կ'հանեն եւ խանութին մէջ բան չեն թողուր ամենքն ալ կ'կոտրեն ու կ'խորտակեն ։

Հելլէնացի խանութպանը գայս տեսնելով, ձեռքերը գլխուն կ'զարնէ և չիտակ հազարապետին դիմելով ։

—Ամա՛ն պէնզասմու, ցարուբ եէթիա պանա, տեադլառիմու օբէճէյիմ, թիւքեանիմնա սաղլամ պիու սէյ գալմատի, հէվի բառցալանմիսըտա, պարթա՛մու քայմէնի ։

—Նէ՞ըտէ օղույօր պու գավկա ։

—Ծանիմու պիլիւսինիզ իստէ պիղիմ թիւքեան։

—Հա՛, օրասը էլէնօզ, պէն կիրէմէզ օրայա ։

* *

—Ինկար ծերունւոյ մը բարեկամներէն մին, անցեալները հիւանդանոց կերթայ, տեսակցութեան մէջ ծերունին իւր հին բարեկամները հարցնել կսկսի այցելուին ։

—Հաճի Ծովհաննէսը ողջ է՞ չէնէ մեռաւ ։

Այցելուն ծերունւոյն սիրտը չկոտրելու համար ողջ է կը պատասխանէ ։

—Եա՛ . . էյ մօրաքո՛րդ։

—Ողջ առողջ է ։

—Ի՞նչ կըսես ։ Հապա տէր Ծովհաննէ՞սը ։ տահա ո՞ղջ է ։

—Երկաթի պէս կայտըտի ։

—Անիկայ ինէ քանի մը տարւօր ալ մեծ է, էհ Աստուած ասանկ ուղեր է ըսելով ծերունին տխրիլ կըսկսի ։

Այս միջոցին հիւանդին քեռորդին այցելուին մօտենալով, —պարոն կաղաչեմ ասկէ վերջը հարցուցած բարեկամացը համար մեռաւ ըսէք ։

—Ինչո՞ւ համար ։

—Իւր տարիքը ունեցողներուն մեռնիլը լսելու ըլլայ նէ շատ կուրախանայ որ անոնք մեռնելէն վերջըն ալ ինքը դեռ կապրի ։

* *

Կիրակի երեկոյ Պէօյիւքտէրէի Գաղինոն մի քանի երիտասարդ երթալով զբօսնուլ կսկսին ։ Մէկերնէն մէկը, —Պաքսանա Ցիդրան աղայ չունատան օն թանէ փիչէք ամմանա ։

—Փիչէք գալմատը էֆէնտիմ։

—Վա՛յ տէմէք քի կէչէն հաֆտա հովարտա ափսիւշ պուրայա ։

—Հովառատա տիւմիւշ ամա , պուրայա տեկիլ , ենկի-գաբըտա չըմինտըֆիէ՛ն հօլունտաքի քերեկվեթե պիր մէքտեէ՛ի տատանմըշ , ֆիշենքճիլէր թէքմիլ պօղաղլընիե տաղըթտըքլարը ֆիշեքլերի թօփլայըշ ենկինգաբրյա կէօթիւրիւհօրլար , պիմէյերեք էլիմոե-քի ֆիշեքլերի պէն տէ մալը մալընա սաթտըմ ,

—Էյ ենկիոէն հաբանը հօքմո՛ւ .

—Ֆիշեք հաբան չօք ամա էրթիշտիրէմէյօրլար պու տէլիքանլը մերտեէ՛ի ֆիշենք հաբտըրմայա պաչլատըղը կիպլի , հաբմատան վաքըթ դալմայօրլի հաբընլար ,

—Զօք չեյ . էյ պիր սեպեպ վա՛րմըքլի պու դա-տար ֆիշեք հաբտըրըհօր ,

—Հէյ պիր սեպեպ եօք , ֆիշեք հադտըրմաեա հավէպլի ,

—Օդատար հավէպի վարտա քենտինի հավա ֆի-շենկ պաղլայըղ պէրապէր հավայա չըքսըն հավա-սընը ալըն ,

* * *

Ենկիւրտինի մէկը իր տանը մէջ նուադ չալել սը-ված տատն , կըսէ նուադածուներուն .

—Պիր բէշկիր չալըն ,

Նուադածուն առանց ականջ կախելու , դարձ-եալ իր առջի եղանակը կշարունակէ ,

—Պիր բէշկիր չալըն , գուդում , իչի՛թմէտինիզ մի ,

—Եօ՛ղ , պիղ ծնու. դապուլ իմմէչիզ , իբի տէ-ֆա օլաու պունաւ սէօյլէյօրսունուզ , դարչընըզտաքի առամը թանըչլըն , պիղ պէ՛ւրայա չալկը չալմայա կելուիք , բէշկիր չալմայա կելմէտիք .

Ա՛յս խօսքին վրայ «չալարան չալմամ» ըսելինիքէն կուիւ մինէ կծագիլ մէջերնին , և վերջը հազիւ հազ կը հասկցուի թէ՝ էնկիւրտցին «պիր բէշկիր չալըն» ըսե-լովը՝ «բէշրէֆ» մը չալել տալ կուզէ եղեր .

* * *

Փիչիկ ազա . քաչա ալըրն պու թիւթիւնիւ .

—Գըրդա ,

—Պու նէ՞ րիս մուրտար թիւթիւն , նասըլ իչերո-ւին պունու .

—Բիս ամա պէնիմ իչիմէ բէք էյի եարըյօր .

—Գարտաչ , բիսին տէ տահա էյլերի գալը՞ր մը .

—Օլուբ ա , հէմ պիր գաչ ճիհէթճէ էյի , պիր քի պու թիւթիւնիւ ալալը պէրի՝ աղ իչէյօրում . ի-քինճիսի՝ տօսթլարն տա գու թիւթիւնիւ վերտ տիչէ-րէք վերտիերերի թաճիպիքտաէն դուրթուլտում , պի-րա պիր իչէն պիր տահա իսթէմէյօր .

* * *

Կէչ սանա պիր նարկիլէ ալըվէրէյիմ ,

—Խայըր պէն նարկիլէյի թէօպէ էթտիմ .

—Նէտո՞ն

—Կէչէն կիւն թիւճարն պիրինէ պէքլէմէք իչին գահվէտէ պիր նարկիլէ կէչերլէն , թիւճար կէլիր կէլ-մէդ այաղա գալգայըմ տէրքէն նարկիլէ տիր բարչա բարչա օլտու , 10 վարանն եէրինէ 1 մէճ իտիչէտէն չըգտըք .

ՕՏԱՐՆԸ ԱՂՆԻ—ՄԵՐԻՆԸ ԱՄՕԹ

Մեր ազգին համար կըսեն թէ՝ օտարասիրու-թիւնը ամեն պարադայի մէջ կ'յայտնէ .

Մենք ալ կ'փափաքէինք որ նուա՛ն եղնէր այս , բայց այնքան շատ դէպքեր կան՝ որ ատոր իրաւացի ըլլալուն կասկած մ'անդամ չենք թողուր .

Օրինակի համար ,

Եթէ տեսանենք բնիկ կօչկակար մը՝ որ փողոցին մէջ տեղը նստած կօչիկ մը կ'կարկտէ , կըսենք .

—Սպրտար , սըվոր հիմայ սօխախին օրթան նըս-տելը կ'վայլէ՞ , հիչ տիդամ էտէն եօդ պէօյլէ չեյլերէ ,

Եւրոպացի մ'ըլլայ եթէ այդ կօչիկ կարկտողը ,

—Մ'չը օլսուն չու հէրիֆլերէ , փարա դաշան-մադ տա պունըլարա մախսուս , սօգադ օրթասընտա պիրէ չալըշըպ պօչ վադըթ կէչիրմէդլէր .

Եթէ տեսանենք՝ եւրոպացի կին մը՝ որ հասա-րակ կոտէ զգեստ մը հագած է , կըսենք ,

—Պադ նէ՛ էքօնօմիսթ ատամլար տըր , պօչ եէ-րէ խոլաֆ էթմէդլէր , սէմրիլ կէյլինմէք տէ վէրկի .

Եթէ բնիկ կին մ'ըլլայ ղայդ հագնողը ,

—Գարտաչ , պա՛ք չունուն չըլըխտի հալինէ , չիմտի չունուն կէյտիլն խասիոլիք տէյի՛լ մի ,

Եթէ տեսանենք եւրոպացի կին մը՝ որ տէքօլթէ հագած է՝ կըսենք ,

—Շունլար տա նէ՛ կէյտէլէր եագըշտըրըրլար , գա՛րտաչ , պադ նէ՞ կուսթօրու չիք չեյ օլմուշ տըր .

Եթէ բնիկ կին մ'ըլլայ այդպէս հագնողը ,

—Տիես սա անպատուկա կինը , խիպ ամթ ը-սածդ ալ չդիտէ ,

Կտեսնենք որ տեղ մը եւրոպացի կիները նստած բարձր ձայնով և իրարու կարգ չձգելու պայմանաւ կխօսակցին .

—Ինչ ատուր կխօսինկոր , պիւլպիւլ կնմանին , սըւոնց պէս չիկայ վէսելամ .

Եթէ բնիկ կնիկները ըլլան այդպէս խօստղնե-րըն ,

—Ինչ օտալարըյի են սըւոնք ալ , ձայներնին աշ-խարհք բուներ է կըսենք .

Եթէ եւրոպացի ընտանիք մը տեսնենք կխոսքով տեղ մը կերթան կըսենք .

—Կեանքերնուն խըչմէթը գիտեն մարդիկը . Ե-թէ բնիկ ընտանիք մը ըլլայ ատը ,

—Ինչ ալ չըտես են , կըսենք .

(Շարունակելի)

ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐԱԿԱՆՔ

Արևելեան-Բումելիի կուսակալ Ալէքօ փաշայ վեհ. Սուլթանին ներկայանալով շաբաթ օրը երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ։

—Ֆար տիւ Պօսֆօր որ 15 օր դադարման դատապարտեալ էր, ներումն առանալով, վերստին սկսաւ հրատարակուիլ։

—Ջրհանկրաց հրամանատար Ջիչի կոմսը տեղեկագիր մը տուեր է Բ. Դրան, պարապահներուն և թատրոններուն մէկ դուռ մը միայն ունենալուն համար, որով եթէ դժբաղդաբար հրդեհ մը պատահի՝ հանդիսականաց փախչիլն անհնար պիտի լինի։ Բ. Դուռը կոմսին առաջարկը ինկատի առնելով, այս բանիս քննութիւնը իրեն յանձներ է։

—Կիրակի առաւօտ Բերայ հրդեհ պատահելով, Ռուսիոյ դեսպանատան դէմը Ալֆալը ըսուած չուկային կէսը այրեցաւ և քովի երկու տուներն ալ կիսով չափ փլան։

—Քարթալի դիմացը ձկնորսի նաւակ մը չրջելով երկու երիտասարդ ձկնորս ծովասոյզ եղեր և երրորդը աղատեր է։

—Պալատան Քահվէճի պաշի Իսկիւպցի Հասան աղայի դատաստանը շաբաթ օր վերջանալով, երեք ամիս բանտարկութեան դատապարտուեցաւ։

—Դպղիոյ մէջ Բօրթըֆէօյլ Տիբլօմաթիք խորագրով տետրակ մը հրատարակուեր է օսմանեան տէրութեան դէմ. Բ. Դուռը սոյն տետրակին օսմանեան հողը մտնելն արգիլեր է։

—Կամրջէն ներսի չոգենաւուց ընկերութեան Անգղիա ապսպրած Սիւալիւճէ անուն չոգենաւն ալ անցեալ շաբթու նաւահանդիստս հասեր է։

—Հեռագիրը կծանուցանէ թէ Ծունաստանի Թողուած երկիրներէն (Թեսաղիայէն) օսմ. զօրքերն սկսեր են հետ քաշուիլ, և եղնիչէհիր գանուող 7 վաշտ օսմ. զօրաց հրաման եղեր է Սելանիկ երթալ։

—Օսոյդ չէ այն զրոյցը թէ Ռուսիոյ դեսպան Պ. Նօվիքօֆ և Անգղիոյ դեսպան Պ. Կոշէն նոր ծանուցագիր մը տուած ըլլան Բ. Դրան՝ Պերլինի դաշնադրին 61 րդ յօդուածոյն վերաբերեալ։

—Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն անցեալ հինգշաբթի առաւօտ Բերայ երթալով, մեկնելու պատրաստուող Պ. Կոշէնի հետ երկար տեսակցութիւն մը ըներ և ողջերթ մաղթեր է իրեն։

—Անցեալ շաբթու Դալաթիոյ Ս. Լուսաւորչեան վարժարանը հետևելով դեպքը պատահեր է։ Ոստիկանութեան լրտեսներէն մին տեսնելով յիշեալ դպրոցի աշակերտաց կարգաւ և չափաւ զոյգ զոյգ քալելը իրենց Գաղղիացի կառավարչին առաջնորդութեամբ և մարմնամարզի սրահը երթալնին, հետևեալ օրը Դալաթիոյ ոստիկանութեան հազարապետը հոն գալով, դպրոցին տեսուչ Ա. յվալեան դեր. Յովսէփ վարդապետին հետ կ'տեսակցի և լրտեսին ըներած տեղեկութիւնը ծանուցանելով իրեն՝ բացատրութիւն կ'ինդրէ թէ երօք այդ մարմնամարզութիւնը զինուորական կրթութիւնն մնէ՝ թէ զինուորական կրթութիւնը ծաղրելու մտօք է։ Տեսուչ հայր սուրբն հարկ եղած բացատրութիւններն տալէն յետոյ հազարապետին, մարմնամարզի գործիքներն ալ ցոյց կը տայ իրեն և կ'հասկընէ թէ՝ տղայոց այնպէս չափաւ և կարգով երթալն ալ՝ մարմնամարզութեան կանոններէն մին է։ Հազարապետը առած բացատրութիւնը գոհացուցիչ գտնելով և տեսած գործիքներէն ալ համոզուելով հետ կ'դառնայ։

—Խոխվի ընկերութեան տեղւոյս գործակալութեան հասած հեռագիր մը կ'ծանուցանէ թէ՝ այս ուրբաթ օր Աղեկսանդրիայէն մեկնող եդիպտական շոգենաւ մը՝ Խոխվի պալատան վերաբերեալ 300ի չափ «հարէմ» և «ճարիէ» մայրաքաղաքս բերելու վրայ է եղեր։

—Լենթրանսիժան անուն թերթը սև չրջանակի մէջ ժէսթ Հէֆմանի մահը կը ծանուցանէ. այս կինը Ռուսիոյ կայսեր սպանման դատակիւ ըլլալուն համար մահուան դատապարտուելով, արդանդին մէջ ունեցած մանկան համար առ ժամս իւր կենաց խնայուած էր. սակայն յիշեալ լրագրոյն տուած տեղեկութեան նայելով, անտանելի տանջանօք չորս շաբաթներ են յիշեալ կինը. քանի մը օր մերթ ընդ մերթ խեղդը կաթեր են, և ամեն անգամ դահուն մինոյներով խեղդը մահուընէ ի կեանս վերածեր են. սակայն վերջապէս այս ահեղ փորձերէն միոյն մէջ ծննդաբերութենէն չորս օր վերջը մեռեր է։ Բօքենհակի հարուստ ամուրի մը սոյն կնոջ ծնած տղան որդեգրեր ուզեր է առնուլ։

—Նիւ-Եօրքէն Ուաշինկթոն չոգենաւով շատ մը դէնք և մթերք զրկուեր է Ափրիկեան Տրիպօլիս։

—Կօլօս կըսէ թէ Ռուսիոյ կառավարութիւնը իւր երկրին մէջ եղած բոլոր մուրացականները պիտի արտաքսէ։

—Ռուսիոյ կառավարութիւնը 10 էն մինչև 18 տարիէ ի վեր հալածակ եղող Ռուսաց արտօնութիւն տուեր է որ առանց իրենց ճամբորդութեան պատճառները յայտնելու, այսինքն առանց անցագրի Ռուսիոյ հողէն դուրս կրնան երթևել։

—Վանէն Ռուսական լրագրի մը կը գրեն, կըսէ Սթամպուլ, թէ քաղաքին մթերանոցէն մեծաքանակ դէնք գողցուելով, Քիւրտերուն և Պարսիկներուն բաժնուեր են։ Մթերանոցին պահպանութիւն ընող պայտները բանտարկուեր են։

—Անգղիոյ կառավարութիւնը Պարսկաստանի մէջ Քիւրտերու ապստամբութեան վերաբերեալ կապոյտ տետրակ մը հրատարակած է. որմէ կը տեղականանք թէ Շէյխ Ուպէյտուլլահ քիւրտերու քով մեծ համարում ունի, թէ Հայերը Քիւրտերուն ապստամբութենէն բաւական վնասուած են, և թէ այն կողմի բնակիչները հսկի և սուրի մատնուած են։

Կապոյտ տետրակէն պարունակութենէն կ'տեսնուի թէ Շէյխ Ուպէյտուլլահ անցեալ տարի Պարսկաստանի վրայ յարձակելովը, որոշ ծրագիր մ'ունի երեք Քրդական թագաւորութիւն մը վերականգնելու. օսմ. կառավարութիւնն ի սկզբան անտարբեր կեցեր է, իսկ յետոյ նկատելով որ Արևելքի մէջ քրիստոնեական միութիւն մը օսմ. պետութեան համար պատուար մը կրնայ ըլլալ, համախոհ դանուեր և թեւրեա քաջալերեր է երեք Շէյխին ծրագիրը և բնաւ հոգը չէ երեք տեսնելով քիւրտ հրոսակներու Պարսկաստան արշաւելը։

Կապոյտ տետրակն ասկէ աւելի բան մը չըսեր քրդական շարժմանց վրայօք, որք սակայն նոր ի նորոյ կ'պատրաստուին և այս տարի, ինչպէս ըսուած կայ, Շէյխը 20·000 մարդով դարձեալ Պարսկաստանի վրայ արշաւելու, սակայն կերեւի թէ քրդաց այս անգամուան խլրտումներն առանց աղետալի հետեւանաց չպիտի մնան օսմ. կառավարութեան համար, վասն զի Ռուսիոյ կառավարութիւնը ծանուցեր է, կըսեն, Անգղիոյ թէ Ռուսիա արդարև Թուրքիոյ գործոյը ինքնին ինկամտելու առիթներ չընտրեր, իսկ ասլադային մէջ եթէ Անգղիա կուզէ որ Ռուսիա այս քրդական գործերուն ալ չմիջամտէ, այժմէն պէտք է որ Անգղիա Ռուսիոյ հետ միանայ քրդական խլրտմանց կրկնուելուն առաջքն առնուելու համար։

Եթէ ստոյգ է Ռուսիոյ այս ծանուցագիրն, ասի պարզապէս կ'նշանակէ ըսել որ եթէ Անգղիա այս մասին Ռուսիոյ հետ չհամաձայնի, Ռուսիա ինքնին միջամտել պիտի երևի քրդական խնդրոյն, և ալ անկէ ետքը չդիտեմք թէ ի՞նչ կըլլայ հետեւանքը։

—Սիբերիայի վոլթէր լրագրին դրուած նամակ մը Լորիս Մելիքօֆի իշխանին հրաժարման վերայ հետևեալ կարևոր տեղեկութիւնները կըտայ։

Լորիս Մելիքօֆի կայսեր աչքին ևինելը կատարուած իրողութիւն մըն է։ Այս դէպքին վճռական ևինելուն բնաւ տարակոյս չը թողուր կայսեր ընդհանրապէս զոր նախարարաց ժողովին նախագահատուական նիստերէն միոյն մէջ գործածեց ընդդէմ Մելիքօֆի։ Այս ժողովին մէջ մեռեալ և ծարերալի ծրագրի մը խօսքը կըլլար, անոր երկիրը և Եւրոպան վատահեցնելու համար թէ Ռուսիոյ նման մեծ երկիր մը բարեկարգել կուզէն։

Լորիս Մելիքօֆ, որոյ արդարասիրութիւնը և ճարտարամտութիւնը ոչ ոք կըընայ ուրանալ, ներկայ կացութեան վրայ ամենայն ազատութեամբ և համարձակութեամբ ատենախօսութիւն մը ըրաւ։

«Իշխանը Ֆինլանտիոյ և Պալթիկեան դաւառաց օրինակը մէջ բերելով, ցըցուց թէ կայսրութեան միւս դաւառներուն մէջ կլիմայի, կրծնից, ցեղերու և բարուց նկատողութեամբ հարկ է նոր վիճակ մը հաստատել որ առանց սահմանադրական լինելու աբեւմտեան տեսութեամբ, կարենայ դժգոհութիւնները բառնալ և երկվիանները վատահեցնել։

«Մելիքօֆի այն յայտարարութիւնը, զոր ամենայն համարձակութեամբ ըրաւ և թերևս քիչ մ'ալ ռանդեամբ, կայսեր բոլորովին անհաճոյ երևցաւ։ Ինաւ չը պատասխանեց զօրավարին, այլ մեկէն ի մեկ ոտք ելաւ և այսպիսով վերջացուց ժողովը, որ Ռուսիոյ պատմութեան մէջ հանդիսաւոր թուական մը պիտի բռնէր, եթէ կոմսին ճարտարախօսութիւնը յաղողութեամբ պսակուէր։

«Մելիքօֆին սահմռկոծ անձը, այն է Միխայէլին զօրավարը, ինքն ալ կայսեր չնորհքէն զրկուեցաւ, որ արդարև դարմանալի է եթէ մտածենք որ այս զօրավարը որքան ալ անբաւական լինի, դարձեալ Ռուսիոյ ներկայ դարուս անուանի և լաւագոյն նախարարներէն մին կրնայ համարուիլ։

«Ուստի զարմանալի չէ եթէ Մելիքօֆ Ռուսաստանը թողուլով, օտար երկիր դադրէ, քանի որ իւր արժանիքը չըճանչցուիր Ռուսիոյ մէջ։ Այս անձը այնքան ահաւոր դաւանիքներու թափանցեց, այնքան գործերու մէջ մտաւ և այնքան երկիւղալի եղաւ որ իւր յաղորդները ով որ ալ լինին, միշտ պիտի վախնան անկէ թէև անիկա մեկուսացեալ կեանք մը վարէ։

«Զարին յայտարարութիւնը զոր հետադիրը ծանոյց, բնաւ նշանակութիւն չունի. վասն զի այնբուռնակութիւնը խել մը անորոշ խմաստներ և սովորական ասութիւններ են միայն։ Զարը այս յայտարարութեամբ Աղէքսանդր Ա.ի յայտարարութիւնները կը յիշեցնէ, մինչդեռ այս իշխանին տակաւ միտքը քիւրեաներ տիկնոջ ազդեցութեան ներքև ճնշուած է։

«Մելիքօֆի չնորհակորոյս լինելէն երկու անձինք չահեցան, որոնք հետզհետէ աղետաբեր և կործանիչ ազդեցութիւն մը սկսած են ձեռք բերել։ Առաջ մին Լինաթիէֆ զօրավարն է, որոյ խոհեմութեան ոգին և ի Կ. Պոլիս գործած վերին այութիւնը չիշ ատաց որ 1876 ին եւրոպական պատերազմի մը պատճառ պիտի լինէին։ այս անձը այժմ երկրին առաջին մարդն եղած է, Ասոր քաղաքականութիւնը ուրիշ անգամ բացատրած եմ ձեզ։ Իսկ երկրորդն է վօրոնցօֆ-

Տասքօֆ իշխանը որ Լէհ արտաքուստ աննչան պաշտօն մը ունի, սակայն Ձարին մեծ և երեսակայութեան վրայ մեծ ազդեցութիւն ունի և կատարեալ անքաղաքագէտ և վնասակար միջոցները կը գործածէ։»

Թայմզի Թղթակիցն ալ փարիզէն կը գրէ թէ՝ Լորիս Մէլիքօֆ գօրապետին պաշտօնանկութեանը՝ Գերմանիոյ ազդեցութիւնն ալ մեծապէս նպաստեր է, վասն զի Գերմանիա ոչ-ով չափ կաշխատի հաստատ պահել Ռուսիոյ մէջ միապետական կառավարութիւնը, որ Ռուսիոյ կործանման պատճառը պիտի ըլլայ։ Ասկից զատ Նորընտիր Ձարը Գերմանիոյ կայսեր դէմ թշնամական զգացում մը չտածելէն զատ ընդհակառակն քաղաքական յարաբերութենէն աւելի արենակցական յարաբերութեանը շատ մեծ յարգ կընծայէ։ Ուստի և Ձարը կը վախնայ եղեր որ նոր կազմուելիք նախարարութիւնը բոլորովին միապետականութեան կուսակից անդամներէ բաղկանայ, այս պատճառաւ Ձարը Կօրչաքօֆ իշխանին, իւր պետական պաշտօնավարութեան յիսնամեայ Յոբելեանին առթիւը, ուղղած կենդանագրին հետ չնորհատրագրոյն մէջ ակնարկած եր թէ իշխանը կրնայ այլ ևս պաշտօնէ քաշուելով հանգստութիւնը նայիլ, իսկ ծերունի քաղաքագէտն առ այս տուած քաղաքավարական պատասխանին մէջ կը յայտներ թէ անձնական առողջութիւնը գանելուն պէս՝ նորէն իր պաշտօնը պիտի շարունակէ Ձարն ասոր վրայ քիչ մը նեղայեր է թէպէտ, բայց բան մ'ալ չըսելով, անկէ ի վեր պատրուակ կ'ընտռէ եղեր զանի հեռացնելու, մինչդեռ միւս կողմէն Կօրչաքօֆ իշխանն ալ բնաւ առիթի և պատճառանքի տեղի չ'ենդուր։

—Պերլինի մէջ խրճիթ մը բացուելով՝ հետևեալ սոսկալի տեսարանը պարզուեր է։ Մարդ մը՝ անկողնոյ մը վրայ անշունչ երկնցած, մանկիկ մը՝ զարդարուն հագուստով նորա քով փռուած. ուրիշ անկողնոյ մը վրայ ալ երկու տղայք խեղդուած և իրարու պլլուած. կին մը՝ դեռ օրհասական վիճակի մէջ, զոր իսկոյն հիւանդանոյ տարեր են, բայց նա ալ քիչ մը ետքը մեռեր է։ Ծխոյն ասոնց աղբատութիւնն է պատճառ այս աղեկտուր տեսարանին. մարդը՝ որ կազմարար է եղեր և արդէն աղքատիկ, հիւանդանալով և աշխատելու անկարող լինելով անկողին կնկայ, և անոր ու անօգնական յետին աստիճան թշուառութիւն կսկիծ ընտանեացը մէջ, այնպէս որ օրերով անօթի կմնան. վերջապէս հոգեվարքը կըլլայ մարդը, կինը յուսահատելով երեք տղեկները կհագուեցնէ ոտնի լաթերով, և ինքն ալ կերելի եղածին չափ կզարդարուի. խրճիթին դրներն ու պատուհանները լաւ մը կփակէ և վառարանի մը ածուխին կրակ կուտայ. այսպէս կանցնի ժամնակ մը, և մերձակայք դիտելով թէ խրճիթին մէջ ձայն չկայ՝ կկասկածին, կերթան կրանան և յիշեալ սըրտաճմլիկ տեսարանը կտեսնեն ծորկմամբ։

500,000 Ֆրանկ ՇԱՀԵԼԻ

Ա յսչափ մեծ դումարի մը կ'հասնի, եթէ յաջողի, գլխաւոր պարգեւ սոյն վիճակահանութեան, զոր Համպուրկի կառավարութիւնը վաւերացուցած եւ պարգեւներուն ճշդիւ վճարումն իւր դանձային դրամադրելութեներովը երաշխաւորած է։

Մեծ պարգեւէն զատ նաեւ հետեւեալ պարգեւները կ'պարունակէ սոյն վիճակահանութիւնը։

Տոմսակ	Ֆր.էն	Ֆրանք	Տոմսակ	Ֆրնք.էն	Ֆրանք
1	312,500	312,500	12	18,750	225,000
1	187,500	187,500	1	15,000	15,000
1	125,000	125,000	24	12,500	300,000
1	93,750	93,750	5	10,000	50,000
1	62,500	62,500	3	7,500	22,500
2	50,000	100,000	54	6,250	337,500
3	37,500	112,500	5	5,000	25,000
4	31,250	125,000	105	3,750	393,750
2	25,000	50,000	263	2,500	657,500

Եւն. Եւն.

Համագումար 51,700 պարգեւք, որ վեց բաժանմամբ պիտի քաշուին։ Տոմսակներուն բաժնեգինը պաշտօնապէս որոշուած է, եւ առաջին երկու բաժանմանց համար վիճակահանութեանց համար կ'հատնի

22.50 Ֆրանք ամբողջ տոմսակի համար

11.25 » կէս » »

Ճշդիւ դիտել կուտանք թէ մեք միայն մայր տոմսակներ կ'ղրկեմք կառավարութեան զինանշանով կընքեալ։ Ղրկելու հրամաններուն հետ պէտք է նաեւ ապսպրուած տոմսակներուն դինը վճարուի, որ եւ է երկրի Պանքտոմսերով, կամ Գերմանիոյ, Դաղմիոյ, Աւըստրիոյ, Անգղիոյ եւայլ երկիրներու վրայ փոխանակագրերով, կամ որ եւ է երկրի նամակագրոյնով, կամ բօսթայի վրայ վճարագրով։ Ա յսպէս դրամին ստանալնուս պէս տոմսակները կուղարկեմք գոց նամակով թղթատարութեան միջոցաւ։ Իւրաքանչիւր վիճակահանութենէ անմիջապէս յետոյ, նոցա պաշտօնական ցուցակը կուղարկեմք տոմսակատէրց, եւ չահուած դումարներն իսկոյն չահողաց տրամադրութեան ներքեւ կը դնեմք։ Եւրոպիոյ ամեն գլխաւոր քաղաքաց հետ մեր յարաբերութիւնք թոյլ կ'տան մեզ չահուած դումարները չահողին բնակատեղին ալ վճարել։ Կ'խընդրեմք որ տոմսակ դնելու հրամաններն հնար եղածին չափ չուտով ղրկուին յառաջիկայ յունիս 3/15էն առաջ, որ վիճակահանութեանց սկսման համար որոշուած պաշտօնական օրն է։

ISENTHAL & Cie Hambourg (Allemagne)

Bureau principal de Loterie.

Եւրոպական ամեն լեզուօք կ'թղթակցիմք։ Աբեւելքէն Համպուրկ նամակներն 180 ժամէն կ'հասնին։

Steiner Bureau d'Annonces Hambourg